

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2013
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.03.2013
Avaldamismärge:	RT I, 06.12.2012, 8

Ohvriabi seadus¹

Vastu võetud 17.12.2003

[RT I 2004, 2, 3](#)

jõustumise aeg vastavalt §-le 35.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.04.2004	RT I 2004, 30, 208	01.05.2004
06.04.2005	RT I 2005, 22, 148	01.01.2006
04.05.2005	RT I 2005, 29, 212	05.06.2005
15.06.2005	RT I 2005, 39, 308	01.01.2006
14.12.2005	RT I 2006, 2, 3	01.07.2006
19.04.2006	RT I 2006, 21, 159	01.06.2006
17.05.2006	RT I 2006, 26, 191	01.08.2006
06.12.2006	RT I 2006, 60, 445	01.01.2007
õiend (RT I 2007, 4)		
17.01.2007	RT I 2007, 11, 51	18.02.2007
24.01.2007	RT I 2007, 13, 69	15.03.2007
22.10.2008	RT I 2008, 48, 264	01.02.2009
09.12.2008	RT I 2008, 56, 313	01.01.2009
18.06.2009	RT I 2009, 35, 232	01.01.2010
30.09.2009	RT I 2009, 49, 331	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
14.11.2012	RT I, 06.12.2012, 1	01.01.2013

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab riikliku ohvriabi korralduse alused, lepitusteenuse korralduse, ohvriabiteenuse osutamise raames makstava psühholoogilise abi kulu hüvitise ning kuriteoohvritele riikliku hüvitise (edaspidi *hüvitis*) maksmise korra.

(2) Käesolev seadus määrab kindlaks isikud, kellel on õigus saada ohvriabiteenust, psühholoogilise abi kulu hüvitist ja riiklikku hüvitist, ning nimetatud hüvitiste taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ning korra,

samuti lepitusteenuse osutamise korra.
[[RT I 2007, 11, 51](#)- jõust. 18.02.2007]

§ 2. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2¹. Käesoleva seaduse alusel makstava hüvitise väljamaksmine

Käesoleva seaduse alusel makstav hüvitis makstakse vastavalt hüvitise saaja soovile hüvitise saaja arvelduskontole või tema Sotsiaalkindlustusametis vormistatud kirjaliku avalduse või notariaalselt tõestatud avalduse alusel teise isiku arvelduskontole Eestis või hüvitise saaja arvelduskontole välisriigis, kusjuures viimasel juhul maksab hüvitise saaja oma makseteenuse pakkuja nõutavad tasud, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

2. peatükk OHVRIABITEENUS

§ 3. Ohvriabiteenus

(1) Ohvriabiteenus käesoleva seaduse mõttes on avalik teenus, mille eesmärgiks on hooletuse või halva kohtlemise, füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalda ohvriks langenud isikute toimetulekuvõime säilitamine või parandamine.

(2) Ohvriabiteenus seisneb ohvri nõustamises ja ohvri abistamises suhtlemisel riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega ning juriidiliste isikutega.

(3) [Kehtetu -RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(4) Ohvriabiteenust osutatakse igas Eesti maakonnas. Teave ohvriabiteenuse kasutamise võimaluste kohta on kättesaadav kohaliku omavalitsuse, politsei-, pääste-, tervishoiu- ja hoolekande- ning muudes asjaomastes asutustes.

[RT I 2008, 56, 313- jõust. 01.01.2009]

§ 4. Ohvriabiteenuse osutamine

(1) Ohvriabiteenuse osutamise tagab Sotsiaalkindlustusamet, lähtudes piirkondlikkuse põhimõttest.

(2) Ohvriabiteenuse osutamisel teeb Sotsiaalkindlustusamet koostööd riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustega ning juriidiliste isikutega, kaasab ja juhendab ohvriabi vabatahtlikke ning korraldab vabatahtlike koolitust.

[RT I 2005, 29, 212- jõust. 05.06.2005]

§ 5. Ohvriabiteenuse osutamise ülesande üleandmine

(1) Sotsiaalkindlustusamet võib ohvriabiteenuse osutamise halduslepinguga osaliselt või tervikuna täitmiseks üle anda juriidilisele isikule või kohaliku omavalitsuse üksusele (edaspidi *ohvriabiteenuse osutaja*).

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusleping sõlmitakse halduskoostöö seaduses sätestatud tingimustel ja korras, kohaldamata nimetatud seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(3) Ohvriabiteenuse osutaja kaudu ohvriabiteenust osutaval füüsilisel isikul peavad olema ohvriabitöök vajalikud kõlbelised omadused ja kõrgharidus.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(4) Sotsiaalkindlustusamet kontrollib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud füüsilise isiku sobivust ohvriabitöök ning annab oma asjakohase nõusoleku või keeldub nõusolekut andmast kolme nädala jooksul Sotsiaalkindlustusametile elulookirjelduse esitamisest arvates. Nõusoleku andmisest keeldumist motiveeritakse.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(5) Riiklikku järelevalvet ohvriabiteenuse osutaja üle teostab Sotsiaalkindlustusamet.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 6. Ohvriabi vabatahtlik

(1) Ohvriabi vabatahtlik (edaspidi *vabatahtlik*) on isik, kes oma vabast ajast ja tasu saamata osaleb ohvriabiteenuse osutamises Sotsiaalkindlustusameti ohvriabiteenust osutava ametniku või käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 nimetatud isiku juhendamisel.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Vabatahtlikuna võib tegutseda isik, kes vastab järgmistele nõuetele:

- 1) ta on vähemalt 18-aastane Eesti alaline elanik;
- 2) tal on ohvriabitööks vajalikud isikuomadused;
- 3) ta ei ole teda juhendava Sotsiaalkindlustusameti ohvriabiteenust osutava ametniku või käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 nimetatud isiku vanavanem, vanem, vend, õde, laps või lapselaps, abikaasa või elukaaslane, samuti viimati nimetatute vanem, vend, õde või laps;
- 4) teda ei ole karistatud kuriteo eest või tema karistusandmed kuriteo eest on karistusregistrist kustutatud;
[RT I 2007, 11, 51- jõust. 18.02.2007]
- 5) tema tervislik seisund võimaldab vabatahtliku ülesannete täitmist.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(3) Vabatahtlik kinnitab enda vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele allkirjaga.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(4) Vabatahtlikuna tegutsemise õiguse andmise otsustab Sotsiaalkindlustusamet isiku taotluse alusel, milles on märgitud tema ees- ja perekonnanimi, elukoht ja sidevahendite numbrid ning andmed eelnenud töökogemuse kohta.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(5) Sotsiaalkindlustusamet tunnustab käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel tehtud otsuse kehtetuks, kui vabatahtlik avaldab selleks soovi või kui ta on rikkunud vabatahtliku kohustusi, korduvalt põhjendamatult keeldunud talle pandud ülesannete täitmisest või osutunud muul viisil sobimatuks tegutsema ohvriabi vabatahtlikuna.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(6) Vabatahtlikule hüvitatakse ohvri abistamisega seotud sõidu- ja sidekulud [sotsiaalministri määrusega kehtestatud](#) korras ning piirsumma ulatuses.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

2¹. peatükk **PSÜHHOLOOGILISE ABI KULU HÜVITIS**

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 6¹. Psühholoogilise abi kulu hüvitise maksmise tingimused

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(1) Ohvriabiteenuse osutamise raames on sellise süüteo ohvril, mis ei ole vägivallakuritegu käesoleva seaduse § 8 tähenduses, õigus vajaduse korral saada kuni ühe kuupalga alammäära ulatuses psühholoogilise abi kulu hüvitist.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hüvitist on õigus saada ka mis tahes süüteo ohvri lapsel, vanemal ja vanavanemal ning muul sotsiaalhoolekande seaduse § 22 lõikes 2 nimetatud perekonnaliikmel, kui tema toimetulekuvõime on ohvri suhtes toime pandud süüteo tõttu langenud. Hüvitist makstakse ühe kuupalga alammäära ulatuses perekonnaliikme kohta, kuid mitte rohkem kui kolme kuupalga alammäära ulatuses perekonna kohta.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikud võivad aasta jooksul süüteo toimepanemisest arvates taotleda psühholoogilise abi kulu hüvitist psühholoogilise nõustamise, psühhoteraapia või tugigrupi teenuse kasutamise eest. Psühholoogilise abi kulu hüvitatakse isikule, kes on selle kulu kandnud.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(4) Psühholoogilise abi kulu hüvitatakse, kui nimetatud abi osutajaks on Terviseametis tervishoiutöötajana või kutseregistris kliinilise psühholoogina või koolipsühholoogina registreeritud isik, kes tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana või kes on töö- või võlaõiguslikus suhtes füüsilisest isikust ettevõtja või juriidilise isikuga, kellel on psühhiaatrilise eriarstiabi osutamise tegevusluba või kellele psühholoogilise nõustamise, psühhoteraapia või tugigrupi teenuse osutamine on põhikirjaliseks tegevuseks.

[RT I 2009, 49, 331- jõust. 01.01.2010]

§ 6². Psühholoogilise abi kulu hüvitamise kord

(1) Psühholoogilise abi kulu hüvitamise otsuse teeb ja hüvitise maksab välja Sotsiaalkindlustusamet.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Psühholoogilise abi kulu hüvitamise otsuse tegemisel lähtutakse järgmisest:

- 1) seosest ohvri suhtes toime pandud süüteo ja hüvitise taotleja toimetulekuvõime languse vahel;
  - 2) psühholoogilise abi eeldatavast tõhususest;
  - 3) isiku vajadusest muude teenuste järele.
- [RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(3) Psühholoogilise abi kulu hüvitamisel ei kohaldata käesoleva seaduse 3. peatüki sätteid.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(4) Psühholoogilise abi kulu hüvitamise korra ja hüvitise taotluse vormi ning nõutavate dokumentide loetelu kehtestab sotsiaalminister.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(5) Isikul, kellele keeldutakse psühholoogilise abi kulu hüvitamast, on õigus esitada vaie Sotsiaalkindlustusametile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebus halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(6) Vaie lahendatakse 30 päeva jooksul, arvates vaide registreerimisest Sotsiaalkindlustusametis.
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

2². peatükk **LEPITUSTEENUS**

[RT I 2007, 11, 51- jõust. 18.02.2007]

§ 6³. Lepitusteenus

(1) Lepitusteenus käesoleva seaduse mõttes on avalik teenus, mis seisneb kriminaalmenetluse seadustiku §-s 203² sätestatud lepitusmenetluse korraldamises ja selle tulemusena sõlmitud kirjaliku kokkuleppe tingimuste täitmise kontrollimises.

(2) Lepitusteenusena käsitatakse ka alaealisele alaealise mõjutusvahendite seaduse § 3 lõike 1 punktis 4 sätestatud mõjutusvahendi kohaldamist.
[RT I 2007, 11, 51- jõust. 18.02.2007]

§ 6⁴. Lepitusteenuse osutamine

(1) Lepitusteenuse osutamise tagab Sotsiaalkindlustusamet, lähtudes piirkondlikkuse põhimõttest.

(2) Lepitusmenetluse läbiviimise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
[RT I 2007, 11, 51- jõust. 18.02.2007]

3. peatükk **KURITEOOHVRITELE RIIKLIKU HÜVITISE MAKSMINE**

1. jagu **Õigus hüvitisele ja hüvitise suurus**

§ 7. Hüvitise maksmise ulatus

(1) Hüvitist makstakse Eesti Vabariigi territooriumil toimepandud vägivallakuriteo ohvritele ja ohvri ülalpeetavatele ning käesoleva seaduse § 9 lõikes 4 nimetatud isikule.

(2) Välismaal toimepandud vägivallakuriteo ohvrile, kes on Eesti alaline elanik või Eesti kodanik, kes ei ela alaliselt Eestis, makstakse hüvitist juhul, kui tema välismaal viibimine oli tingitud õppimisest, töö- või teenistusülesannete täitmisest või muust mõjuvast põhjusest ning ohvril ei ole õigust saada samasugust hüvitist kuriteo toimepanemise asukohamaa seaduse alusel. Ohvri surma korral makstakse hüvitist ülalpeetavale, kes vägivallakuriteo toimepanemise ajal elas alaliselt Eesti Vabariigis.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 8. Vägivallakuritegu

(1) Käesolevas seaduses mõistetakse vägivallakuriteona otseselt isiku elu või tervise vastu toimepandud kriminaalkorras karistatavat tegu, mille tagajärg on kannatanu:

- 1) surm;
- 2) raske tervisekahjustus;

3) vähemalt kuus kuud kestev tervisehäire.

(2) Vägivallakuriteoks loetakse ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tagajärje põhjustamine seoses kannatanu või kolmanda isiku poolt kuriteo tõkestamisele, kurjategija kinnipidamisele või kuriteoohvri abistamisele suunatud tegevusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegusid käsitatakse vägivallakuriteona ka siis, kui:

1) teo toimepanija on süüvõimetu;

2) teo toimepanijat ei ole kindlaks tehtud, kui teda ei ole õnnestunud tabada või kui teda ei ole muudel põhjustel võimalik süüdi mõista ja kriminaalasjas kogutud tõendid viitavad sellele, et toime on pandud vägivallakuritegu.

§ 9. Hüvitise saaja

(1) Õigus saada hüvitist on käesoleva seaduse § 8 lõikes 1 nimetatud teo tagajärjel tekkinud kahju kannatanud Eesti kodanikul.

(2) Välismaalasel on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustel õigus hüvitisele, kui ta:

1) elab Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või elamisõiguse või tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel;

2) on Euroopa Liidu kodanik;

3) on vägivallakuritegude ohvritele hüvitiste maksmise Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi kodanik;

4) on Eestis viibiv rahvusvahelise kaitse saaja.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isik (edaspidi *ohver*) saab vägivallakuriteo tagajärjel surma, on õigus saada hüvitist tema ülalpeetaval. Käesoleva seaduse tähenduses on ülalpeetav isik, kes on:

1) nimetatud riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 20;

2) on kuriteo toimepanemise ajaks juba eostatud, kuid sünnib pärast ohvri surma.

(4) Õigus saada hüvitist ohvri ravi- ja matusekulude eest on füüsilisel isikul, kes kannab ohvri ravikulud või matuse korraldamise kulud.

[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 10. Hüvitise suuruse määramise alused

(1) Hüvitise suuruse määramise aluseks võetakse vägivallakuriteoga tekitatud järgmine varaline kahju:

1) töövõimetusel tulenev kahju;

2) ohvri ravikulud;

3) ohvri surmast tulenev kahju;

4) prillidele, hambaproteesidele, kontaktläätsedele ja muudele keha funktsioone asendavatele abivahenditele ning riiete tekitatud kahju;

5) ohvri matusekulud.

(2) Hüvitise suuruse määramise aluseks olevast kahjust arvatakse maha kõik summad, mida ohver või ülalpeetav või käesoleva seaduse § 9 lõikes 4 nimetatud isik (edaspidi *hüvitise taotleja*) on seoses vägivallakuriteost põhjustatud kahjuga saanud või on õigustatud saama muust allikast kui kuriteoga tekitatud kahju eest vastutavalt isikult. Kuriteoga tekitatud kahju eest vastutava isiku makstavast hüvitisest arvestatakse hüvitise suurust määrates seda osa, mille ta on hüvitise taotlejale maksnud enne käesoleva seaduse alusel hüvitise määramist.

(3) Hüvitise suurus on 80 protsenti käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud varalisest kahjust. Hüvitise suurus ümardatakse sendi täpsusega.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(4) Hüvitise suuruse arvutamise korra [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

§ 11. Töövõimetusel tulenev kahju

(1) Töövõimetusel tulenev kahju on vägivallakuriteost põhjustatud ajutise või püsiva töövõimetusel tõttu saamata jäänud osa sotsiaalmaksuga maksustatud tulust.

(2) Töövõimetusel tulenev kahju hüvitatakse ühe kalendripäeva keskmisest tulust lähtuvalt. Ühe kalendripäeva keskmine tulu arvutatakse kindlustatu töövõimetuslehel töö- või teenistuskohustuste täitmisest vabastuse alguspäeva kalendrikuule eelnenud kuuel kalendrikuul kindlustatud isikule arvestatud sotsiaalmaksuga maksustatud tulu liitmisel ning saadud summa jagamisel selle perioodi (kuue kuu) kalendripäevade arvuga. Perioodi (kuue kuu) kalendripäevade arvust arvatakse maha päevade arv, millal kindlustatu oli töökohustuste või ametiülesannete täitmisest vabastatud töövõimetuslehel alusel.

(3) Hüvitis arvutatakse vägivallakuriteo toimepanemisele eelnenud kuue kuu sotsiaalmaksuga maksustatud tulust järgmistele isikutele:

- 1) töö- või teenistuslepingu alusel töötajale;
- 2) Riigikogu liikmele, Vabariigi Presidendile, Vabariigi Valitsuse liikmele ja avalikule teenistujale;
- 3) juriidilise isiku juhatuse ja nõukogu ning teiste juhtorganite liikmetele;
- 4) tööettevõtu-, käsundus- või muu tsiviilõigusliku lepingu alusel töötavale füüsilisele isikule.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1 ja 2 nimetatud isikule, kes ei saanud vägivallakuriteo toimepanemisele eelnenud kuue kuu jooksul sotsiaalmaksuga maksustatud tulu, kuna tema töö- või teenistussuhe oli peatatud, arvutatakse hüvitis isiku sotsiaalmaksuga maksustatud tulust, mida ta sai viimase kuu eest enne töö- või teenistussuhte peatamist.

(5) Füüsilisest isikust ettevõtjale arvutatakse hüvitis vägivallakuriteole eelnenud kalendriaastal (1. jaanuar kuni 31. detsember) saadud puhastulust.

(6) Kui ühe kalendripäeva tulu oli väiksem kui Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäära ja arvu 30 jagatis, võrdub ühe kalendripäeva keskmine tulu kuupalga alammäära ja arvu 30 jagatiseaga.

(7) Vägivallakuriteo ohvriks langemise ajal mittetöötavale või töötule isikule makstakse hüvitist ainult püsiva töövõimetuse korral. Hüvitise arvutamise aluseks on Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kuupalga alammäära 30-ga jagamisel saadud ühe kalendripäeva keskmine tulu.

[RT I 2005, 22, 148- jõust. 01.01.2006]

§ 12. Ohvri ravikulud

(1) Ohvri ravikulud on tema ravimise ning ravimite ja keha funktsioone asendavate abivahendite soetamise, traumajärgsete tüsistuste kergendamise ja tervislikule seisundile kohase uue eriala õpetamisega seotud hädavajalikud kulutused ning eespool nimetatud asjaoludega seotud hädavajalikud sõidukulud.

(2) Ohvri ravikulude hulka loetakse ka järgmiste teenuste kasutamiseks tehtud kulutused:

- 1) psühholoogiline nõustamine kuni 10 seanssi;
- 2) psühhoteraapia kuni 15 seanssi.

(3) Ohvri ravikulud hüvitatakse isikule, kes on neid kulusid kandnud.

§ 13. Matusekulud

Vägivallakuriteo ohvri matusteks tehtud kulutused hüvitatakse need kandnud isikule summas 448 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 14. Ohvri surmast tulenev kahju

Vägivallakuriteo tagajärjel hukkunud ohvri ülalpeetavale makstakse hüvitist käesoleva seaduse § 11 alusel arvutatud ohvri eelnevast tulust järgnevalt:

- 1) ühele ülalpeetavale 75 protsenti;
- 2) kahele ülalpeetavale 85 protsenti;
- 3) kolmele või enamale ülalpeetavale kokku 100 protsenti.

2. jagu

Hüvitamise kord

§ 15. Hüvitise piirmäär

Käesoleva seaduse alusel makstav hüvitis ühele ohvrile ja kõigile ülalpeetavatele kokku ei või olla suurem kui 9590 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 16. Hüvitise maksmist välistavad asjaolud

(1) Hüvitist ei maksta, kui ohver:

- 1) on kuriteo toimepanemise või kahju tekkimise esile kutsunud või seda soodustanud oma tahtliku või kergemeelse käitumisega;
- 2) ei ole 15 päeva jooksul kuriteost teatanud, kuigi oleks olnud võimeline seda tegema, ja politsei ei ole ka muul viisil sellest teada saanud;
- 3) on süüdi mõistetud vägivallakuriteo toimepanemise eest või karistusseadustiku § 255 lõike 1 või § 256 lõike 1 alusel ja tema karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud;
- 4) hüvitise maksmine on ebaõiglane või põhjendamatu muudel põhjustel.

(2) Ülalpeetavale ei maksta hüvitist ka siis, kui tema käitumises esinesid käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud asjaolud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud asjaoludest olenemata võib maksta hüvitist ülalpeetavale, kelle kuusissetulek on alla Vabariigi Valitsuse kehtestatud minimaalsetest tarbimiskulutustest lähtuvat toimetulekupiiri.

(4) Hüvitise maksmisest võib keelduda, kui hüvitise taotleja on keeldunud tegemast õiguskaitseorganitega koostööd kuriteo asjaolude selgitamiseks, kurjategija kindlakstegemiseks ja tabamiseks ning kahjude tõendamiseks.

§ 17. Kahju hüvitamise viis

(1) Töövõimetusel ja ülalpidaja kaotusest tuleneva kahju korral makstakse kuni hüvitise määramise otsuse tegemiseni saamata jäänud summad välja korraga ja hüvitise määramise otsuse tegemisele järgnevast kuust alates perioodiliste maksetena:

1) kuni ohvri töövõime taastumiseni, ümberõppe teel uue eriala omandamiseni või surmani;
2) kuni ülalpeetav vastab hüvitise saamiseks riikliku pensionikindlustuse seaduse § 20 lõikes 3 või 5 ettenähtud tingimustele.

(2) Perioodiliselt makstava hüvitise korral tehakse makseid igakuiselt, kui hüvitise määramise otsuses ei nähta ette teisiti.

(3) Üldjuhul määratakse ülalpeetavatele ühine hüvitis. Ülalpeetava kirjaliku taotluse alusel võib tema osa ühisest hüvitisest eraldada.

(4) Ohvri ravi- ja matusekulud hüvitatakse ühekordse maksena.

(5) Hüvitise taotleja põhjendatud taotluse alusel võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hüvitise maksta osadena või kogu summa korraga.

(6) Käesoleva seaduse § 12 lõikes 2 nimetatud teenuste kulud võib hüvitada Sotsiaalkindlustusameti otsusel hüvitise taotlejale teenust osutanud asutusele.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

3. jagu Hüvitise määramine

§ 18. Hüvitise määramine

Hüvitise maksmise otsustab Sotsiaalkindlustusamet.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 19. Hüvitise taotlemine

(1) Hüvitistaotlus (edaspidi *taotlus*) esitatakse Sotsiaalkindlustusametile ühe aasta jooksul kuriteo toimepanemisest või ohvri surma päevast, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhtudel.
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(2) Hilisem taotlus vaadatakse läbi, kui:

1) ülalpeetav sai ohvri surmast teada rohkem kui kuus kuud pärast surmapäeva ja taotlus on esitatud ühe aasta jooksul ohvri surmast teada saamise päevast alates;
2) hüvitise taotleja tervisehäire kestis üle kuue kuu ja taotluse õigeaegne esitamine ei olnud terviseseisundi tõttu võimalik ja vastav taotlus on esitatud ühe aasta jooksul pärast terviseseisundi paranemist.

(3) Taotluses peavad olema hüvitise taotleja andmed ning andmed kuriteo ja tekitatud kahju kohta ja kahju muudest allikatest hüvitamise kohta.

(4) Hüvitise taotlemise vormi ja vajalike dokumentide loetelu [kehtestab sotsiaalminister määrusega](#).
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(5) Hüvitise taotlemiseks vajalike eeluurimisasutuse poolt esitatavate andmete dokumendi vormi [kehtestab siseminister määrusega](#).

(6) Taotletava hüvitise suuruse näitab oma taotluses hüvitise taotleja meditsiinidokumentide, sissetulekut tõendavate dokumentide ning vägivallakuriteoga tekitatud otseseid kulusid tõendavate dokumentide alusel, samuti seoses sama kahjuga muudest allikatest saadud või saadavat hüvitist tõendavate dokumentide alusel, mis lisatakse taotlusele. Sotsiaalkindlustusametil on õigus hüvitise taotleja esitatud andmeid kontrollida.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(7) Sotsiaalkindlustusametil on õigus saata ohver täiendavale arstlikule läbivaatusele, mille kulud arvatakse hüvitise maksmisel ravikulude hulka.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 20. Taotluse läbivaatamine

(1) Sotsiaalkindlustusamet vaatab esitatud taotluse läbi ja teeb otsuse hüvitise määramise või sellest keeldumise kohta 30 päeva jooksul taotluse ja sellele lisatud dokumentide saabumisest.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Kui isik jätab koos taotlusega esitamata nõutud andmed või dokumendid või kui taotluses on muid puudusi, teatab sotsiaalkindlustusamet hüvitise taotlejale posti teel või elektrooniliselt, missugused puudused esinesid, määrab kolmekuulise tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ning selgitab, et tähtpäevaks puuduste kõrvaldamata jätmisel võib Sotsiaalkindlustusamet teha otsuse olemasolevate andmete alusel.
[RT I 2007, 13, 69- jõust. 15.03.2007]

§ 21. Otsustamise edasilükkamine

(1) Sotsiaalkindlustusamet võib hüvitise määramise otsustamise edasi lükata kuni otsuse tegemiseni maa- või linnakohtus, kui:

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

1) hüvitise taotleja õigus saada hüvitist kuriteoga tekitatud kahju eest vastutavalt isikult on ebaselge või
2) on ilmne, et kuriteoga tekitatud kahju eest vastutav isik on nõus ja võimeline hüvitama kuriteoga tekitatud kahju.

(2) Kui hüvitise taotleja õigus saada sama kahjuga seoses hüvitist muust allikast kui kuriteoga tekitatud kahju eest vastutavalt isikult või kui selle hüvitise suurus on ebaselge või vaieldav, võib hüvitise maksmise otsustamise edasi lükata ajani, mil nimetatud õigus või hüvitise suurus on lõplikult kindlaks tehtud.

(3) Otsustamise edasilükkamise teeb Sotsiaalkindlustusamet hüvitise taotlejale viivitamata teatavaks posti teel või elektrooniliselt.

[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(4) Kui hüvitise maksmise otsustamine on käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud alustel edasi lükatud, otsustab Sotsiaalkindlustusamet hüvitise määramise või sellest keeldumise 10 päeva jooksul, arvates päevast, mil ta on saanud teada otsuse edasilükkamist tinginud asjaolu äralangemisest.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 22. Avansina makstav hüvitis

(1) Kui hüvitise maksmise otsustamine lükatakse käesoleva seaduse § 21 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud juhtudel edasi, on Sotsiaalkindlustusametil õigus maksta hüvitise taotleja avalduse alusel avanssi, kui hüvitise taotleja õigus saada hüvitist on ilmne ja ta on majanduslikult raskes olukorras.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Avanss ei või olla suurem kui 640 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Kui avanss on määratud hüvitisest suurem, nõutakse enammakstu tagasi vastavalt käesoleva seaduse §-s 27 sätestatule.

(4) Hüvitise määramisest keeldumise korral võib avansi tagasi nõuda üksnes siis, kui maksmine on tingitud hüvitise taotleja kuritarvitusest.

§ 23. Otsuse teatavastegemine

Sotsiaalkindlustusameti otsus hüvitise määramise või sellest keeldumise kohta tehakse hüvitise taotlejale teatavaks posti teel või elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 24. Otsuse vaidlustamine

(1) Kui hüvitise taotleja ei nõustu Sotsiaalkindlustusameti otsusega, on tal õigus esitada vaie Sotsiaalkindlustusametile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebus halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(2) Vaie lahendatakse 30 päeva jooksul, arvates vaide registreerimisest Sotsiaalkindlustusametis.

[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

§ 25. Andmete registrisse kandmine

(1) Andmed ohvrile hüvitiste määramise ja maksmise kohta kantakse riikliku pensionikindlustuse registrisse Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(2) Ohvrite isikuandmeid ja andmeid ohvrile hüvitise määramise ja maksmise kohta töödeldakse kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega.

§ 26. Hüvitise suuruse muutmine ja hüvitise maksmise lõpetamine

(1) Asjaolust, mis tingib hüvitise suuruse vähendamise või hüvitise maksmise lõpetamise, on hüvitise saaja kohustatud Sotsiaalkindlustusametile teatama 15 päeva jooksul taolise asjaolu tekkimisest arvates. Esitatud teade vaadatakse läbi 10 päeva jooksul selle saabumisest.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(2) Riiklike toetuste ja muude maksete suuruse muutmise korral teeb Sotsiaalkindlustusamet omal algatusel ümberarvutused muudatuse jõustumise päevast arvates 10 päeva jooksul.
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(3) Hüvitise suurust vähendatakse või hüvitise maksmine lõpetatakse vähendamise või lõpetamise asjaolu tekkimisele järgnevast kuust arvates.

(4) Hüvitist suurendatakse suurendamise asjaolu tõendavate dokumentide esitamisele järgneva kuu esimesest päevast arvates.

(5) Vähemalt üks kord aastas on Sotsiaalkindlustusamet kohustatud perioodiliselt makstavate hüvitiste summad üle vaatama.
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(6) Perioodiliselt makstavate hüvitiste puhul arvestatakse hindade ja elukalliduse muutumist korras, mille on kehtestanud Vabariigi Valitsus.

§ 27. Enammakstud summa tagasinõudmine

(1) Enammakstud hüvitis nõutakse hüvitise saajalt tagasi.

(2) Hüvitise tagasinõudmiseks teeb Sotsiaalkindlustusamet hüvitise saanud isikule ettekirjutuse, andes hüvitise tagastamiseks mõistliku tähtaja.
[RT I, 06.12.2012, 1- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui hüvitise saanud isik ei tagasta hüvitist käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul, on Sotsiaalkindlustusametil õigus anda ettekirjutus sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 28. Sissenõude pööramine hüvitisele, nõude loovutamine ja tasaarvestamine

Käesolevas seaduses käsitletud hüvitisele ja hüvitisnõudele ei või pöörata sissenõuet, nõuet ei või ka loovutada ega tasaarvestada.

§ 29. Tulumaksuvabastus

Käesoleva seaduse alusel makstavat hüvitist ei maksustata tulumaksuga.

§ 30. Tsiviilhagi esitamise õigus

(1) Käesoleva seaduse alusel hüvitise taotlemine ja hüvitise määramine ei piira hüvitise saaja õigust nõuda vägivallakuriteoga tekitatud kahju hüvitamist üldistel alustel.

(2) Kui hüvitise saaja esitab vägivallakuriteoga tekitatud kahju hüvitamiseks hagi maakohtusse, on ta kohustatud sellest viivitamata Sotsiaalkindlustusametile kirjalikult teatama.
[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 31. Riigi regressiõigus

(1) Pärast käesoleva seaduse alusel hüvitise maksmist läheb hüvitise saaja õigus nõuda kahju hüvitamist kuriteoga tekitatud kahju eest vastutavalt isikult hüvitisena makstud summa ulatuses üle riigile. Tagasinõutav summa ei või olla suurem tsiviilhagiga rahuldatud summast.

(2) Regressinõudeasjades esindab riiki sotsiaalminister. Sotsiaalministril on edasivolitamisõigus.

(3) Kui hüvitise saaja saab sama kahju eest hüvitist pärast käesoleva seaduse alusel hüvitise määramist kuriteoga tekitatud kahju eest vastutavalt isikult või mõnest muust allikast, mida ei arvestatud hüvitise suuruse määramise aluseks olevast kahjust maha vastavalt käesoleva seaduse § 10 lõikele 2, peab ta sellest viivitamata teatama Sotsiaalkindlustusametile ja maksma hüvitise tagasi hüvitise suuruse määramisel arvestatud ulatuses. [RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 järgi kohaldatakse hüvitise tagasinõudmisele käesoleva seaduse §-s 27 sätestatud.

4. jagu Hüvitise maksmine piiriülesel juhtumil Euroopa Liidus

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 31¹. Hüvitise maksmine muus Euroopa Liidu liikmesriigis elavale ohvrile

(1) Eestis toimepandud vägivallakuriteo ohvrile ja ohvri surma korral tema ülalpeetavale (edaspidi *taotleja*), kelle alaline elukoht on muus Euroopa Liidu liikmesriigis, määrab hüvitise käesolevas seaduses kehtestatud tingimustel ja korras Sotsiaalkindlustusamet.

(2) Taotleja esitab taotluse ja vajalikud lisadokumendid Sotsiaalkindlustusametile või oma elukohariigi pädevale asutusele.

(3) Muust Euroopa Liidu liikmesriigist saabunud taotluse vastuvõtmise kohta edastab Sotsiaalkindlustusamet viivitamata taotlejale ja taotluse edastanud asutusele kinnituse, milles kajastub taotluse menetleja ning taotluse kohta otsuse tegemise tähtaeg.

(4) Sotsiaalkindlustusamet teeb taotlejale hüvitise määramise või sellest keeldumise otsuse kolme kuu jooksul taotluse ja vajalike lisadokumentide kättesaamisest arvates. Otsus saadetakse taotlejale posti teel või elektrooniliselt kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(5) Sotsiaalkindlustusamet maksab taotlejale määratud hüvitise välja selle määramise otsuse tegemisele järgneva kalendrikuu jooksul.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 31². Muus Euroopa Liidu liikmesriigis elavale ohvrile hüvitise maksmise erisused

(1) Muus Euroopa Liidu liikmesriigis elavale ohvrile töövõimetusel tuleneva kahju ja ohvri ülalpeetavale ohvri surmast tuleneva kahju hüvitise arvutamise aluseks võetakse ohvri kuriteo toimepanemisele eelnenud kuue kuu palgatulu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kahju hüvitamise korral makstakse hüvitist välja ühe summana kogu ajavahemiku eest, mille vältel taotleja on püsivalt töövõimetu või vastab toitjakaotuspensioni saamise tingimustele.

(3) Matusekulud hüvitatakse summas 448 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 31³. Hüvitise maksmine muus Euroopa Liidu liikmesriigis toimepandud vägivallakuriteo ohvrile

(1) Muus Euroopa Liidu liikmesriigis (edaspidi *liikmesriik*) toimepandud vägivallakuriteo ohvrile ja muule liikmesriigi õigusaktide alusel hüvitist saama õigustatud isikule, kelle alaline elukoht on Eestis, määrab hüvitise ja maksab selle välja liikmesriigi pädev asutus liikmesriigi õigusaktide alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik pöördub Sotsiaalkindlustusametisse, kes vajaduse korral abistab teda taotluse vormistamisel. Sotsiaalkindlustusamet edastab taotluse koos lisadokumentidega selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus vägivallakuritegu on toime pandud, 30 päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku Sotsiaalkindlustusametisse pöördumisest arvates.

(3) Kui liikmesriigi pädev asutus soovib taotluse menetluse ajal liikmesriigi õigusaktide kohaselt ära kuulata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku, tunnistaja või eksperdi, pöördub liikmesriigi pädev asutus Sotsiaalkindlustusameti poole, kes korraldab:

1) nimetatud isikute ärakuulamise liikmesriigi pädeva asutuse esindaja poolt telefoni või videokonverentsi teel;
2) nimetatud isikute ärakuulamise ja selle protokollimise, vajaduse korral protokolliltõlkimise ning edastamise liikmesriigi pädevale asutusele.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

5. jagu

Hüvitise maksmine vägivallakuritegude ohvritele hüvitise maksmise Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi kodanikule

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 31⁴. Hüvitise maksmine vägivallakuritegude ohvritele hüvitise maksmise Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi kodanikule

(1) Eestis toimepandud vägivallakuriteo ohvrile ja ohvri surma korral tema ülalpeetavale, kes on vägivallakuritegude ohvritele hüvitiste maksmise Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi kodanik, määrab hüvitise käesolevas seaduses kehtestatud tingimustel ja korras Sotsiaalkindlustusamet.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule makstava hüvitise suurus arvutatakse käesoleva seaduse §-s 31² sätestatud korras.

(3) Sotsiaalkindlustusamet maksab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule määratud hüvitise välja § 31¹ lõikes 5 sätestatud korras.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

4. peatükk FINANTSEERIMINE

§ 32. Finantseerimine

(1) Käesoleva seaduse alusel makstavaid hüvitisi, riiklikku ohvriabi teenust ja lepitusteenust finantseeritakse riigieelarve eraldistest Sotsiaalkindlustusameti eelarvesse ja need määratakse kindlaks vastava eelarveaasta riigieelarvega.

[RT I 2007, 11, 51- jõust. 18.02.2007]

(2) Käesoleva seaduse alusel makstavate hüvitiste ja riikliku ohvriabi teenuse osutamise kulu katteallikad on:

- 1) süüdimõistva otsusega kaasnev sundraha;
- 2) käesoleva seaduse alusel regressi korras tagasinõutud summad;
- 3) eraldised eelmise aasta vabadest vahenditest;
- 4) riigieelarves ettenähtud muud vahendid.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 33. Teatamiskohustus

Eeluurimisasutus on kohustatud teavitama käesoleva seaduse sisust ohvreid ja ülalpeetavaid, kes võiksid saada käesoleva seaduse alusel ohvriabi teenust või hüvitist.

§ 34. [Kehtetu -RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 34¹. Hüvitise määrad

(1) Käesolevas seaduses sätestatud hüvitisi makstakse hüvitise määramise otsuse tegemise päeval kehtiva määra alusel.

(2) Enne 2007. aasta 1. jaanuari määratud perioodilised hüvitised, mille maksmine jätkub pärast nimetatud tähtpäeva möödumist, arvutatakse ümber 2007. aasta 1. jaanuaril kehtivate määrade kohaselt.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 34². Hüvitise taotlemine piiriülel juhtumil

Käesoleva seaduse 3. peatüki 4. jaos sätestatud korda kohaldatakse taotlejate suhtes, kes on langenud kuriteo ohvriks pärast 2005. aasta 30. juunit. Ajavahemikus 2005. aasta 1. juulist kuni 2006. aasta 1. jaanuarini kuriteo ohvriks langenud taotlejad võivad esitada taotluse 2007. aasta jooksul.

[RT I 2006, 60, 445- jõust. 01.01.2007]

§ 34³. Varem määratud hüvitise väljamaksmine

Enne 2009. aasta 1. veebruari määratud hüvitis makstakse alates 2009. aasta 1. veebruarist välja käesoleva seaduse §-s 2¹ sätestatud korras.
[RT I 2008, 48, 264- jõust. 01.02.2009]

§ 35. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 1. veebruaril.
- (2) Käesoleva seaduse 2. peatükk jõustub 2005. aasta 1. jaanuaril.
- (3) Käesoleva seaduse § 9 lõike 2 punkt 2 jõustub Eesti liitumisel Euroopa Liiduga.
- (4) Käesoleva seaduse § 9 lõike 2 punkt 3 jõustub vägivallakuritegude ohvritele hüvitiste maksmise Euroopa konventsiooni ratifitseerimise seaduse jõustumisel.

§ 36. Kuriteoohvritele riikliku hüvitise maksmise seaduse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

¹EL Nõukogu direktiiv 2004/80/EÜ, mis käsitleb kuriteoohvritele hüvitise maksmist (ELT L 261, 6.08.2004, lk 15–18)